

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Q. XVIII. Cur mystica Theologia debeat abscondi à rudioribus juxta S.D.?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

QVÆSTIO XVIII.

Cur mystica Theologia debeat abscondi à rudioribus? & quare etiam Philosophi gentiles dicantur rudiores ad cognoscendum Deum?

Nomine rudiorum in Corderii versione ap-
posito intelligent aliqui Philosophos gen-
tiles: licet D. Maximus & Pachymera ex vi di-
ctionis graecæ intelligent illos, qui alioquin eram
non sunt exortes mysteriorum, sed rebus sensibilibus
involuti, dum in nomine Christi cedunt, ad per-
fectionem tamen eis notitiam non assurgant.
Si ante igitur prima significatio ratio dubitan-
de est: utrum quia plures Philosophi gentiles con-
goverunt, & demonstrarunt DEUM esse, & de illo
affi marunt plures perfectiones, quod (alem ita
clarè) aliqui ex Fidelibus non percipiunt. Tum ei-
iam, quia secundum Dionysium qui melius uni-
tur DEO in hac vita, unitur ei tamquam omnino
ignoto: sed conjungi DEO ignorando quid est,
benè potest fieri per rationem naturalem: ergo ex
eo ictum quod Philosophi gentiles sola ratione
naturali utuntur, non sequitur esse rudiores ad
cognoscendum DEUM.

Dicendum tamen primum, rudiores esse Gentili-
es etiam Philosophos, qui sola ratione naturali
utuntur, ad cognoscendum DEUM, vel af-
firmando, vel negando, quam Fideles, &
jam initios in divinis mysteriis. Prob. ex D.
Thoma 1. part. quest. 12. art. 13. quia ad cogni-
tionem naturalem duo requiruntur, lumen in-
telligibile, &phantasmata à sensibilibus acce-
pta: sed lumen naturale perficitur, & confor-
matur per fidem, ne vaciller, aut errer, & phan-
tasmata fidei adiutorio melius disponuntur ad
repräsentandas res divinas, imo aliquando for-
manur à DEO, vel etiam infunduntur ali-
bus visionibus, vel vocibus ad aliquid divinum
exprimendum: ergo, &c.

Confirmatur magis ad mentem S. Dionysii,
qua ad cognoscendum DEUM per remoto-
num, negando de eo omnes perfectiones, quas
ex creaturis illi attribuit intellexit, necessario
supponenda est fides, quia nobis certificat esse
aliquid ens supernaturale, excedens omnia en-
tia naturalia, & quidquid in electus naturalis-
ter posse cognoscere, & apprehendere: sed
Philosophi gentiles sola luce naturali, fide desli-
tuti, dirigebantur: ergo non poterant hoc modo
DEUM ita cognoscere sicut fideles fide in-
struunt.

Ad primam rationem dubitandi respondetur,
licet Fideles per fidem non ita clare & evidenter
cognoscant DEUM esse, & in DEO esse illas
perfectiones, quas Philosophi naturaliter de-
monstrabant, hec tamen certius cognoscunt,
& plura alta mysteria, quae naturalis ratio non
attungit. Ad secundam respondet D. Thomas
supra citat. ad primam, quod licet tam per fidem,
quam per rationem naturalem ignorem
us de DEO quid sit, & conjugamus ei per
intellectum quasi ignoto: per fidem tamen
cognoscimus habere plures perfectiones, & plu-
res effectus perfectiores, ex quibus melius cog-
noscitur. Adeo quod saltem ad negandum de
eo omnes perfections cognoscibilis non sufficit

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

sola ratio naturalis, nisi fidei innixa, ut diximus in
confirmatione.

Dicendum secundum, ratio cui D. Dionysius istam
doctrinam à Genibus abscondi à bea, ea
in primis est, ut sequatur consilium Christi Do-
mini Luce 8. Ne projiciamus marginas ante por-
coz, nee Sanctum demus canibus. Ne leche, ab
immundis profaneatur, & nūi exponatur. Quo-
modo etiam hæc nostri temporis garrulitas
, & rugas vocant libros Areopagite, imo
contra filium eorum arguit Abrahamus Scute-
rus, Calvinista, non esse simplicem, & sincerum,
sed argutum nimis & inflatum, & affectatum, &
patrum Apostolicum. Ecce quid profluit porcis
margaritis. Ecce quare laudat Origenes Hom. 1. in
Ezech. sententiam illam cuiusdam sapientie: De
Deo etiam vera dicere perulosum est. Nec solum in
hoc libro Dionysius comprehendit: casuionem i-
stam, sed alibi legi, ut cap. 1. de divinis nominibus,
& 1. & 2. de Ecclesiast. Hierarch. Quem circa my-
steria fidei revelanda non omibus, nisi fidelibus,
& initiatis, sequitur ut plures SS. Partum Cle-
mens Alexand. lib. 1. Stromat. Cyri. ... Ieron. Iulym.
ante suas Catecheses. Basilius magnus lib. 1. de Spi-
ritu sancto cap. 27. & alii.

Quod etiam nondum in bene in mysteriis fidei
instructi sunt fortè occulandam admoneantur, in
caula potuit esse; quod etiam Paulus judicat 1.
Corinth. 3. *Lac vobis potum dedi non escam, non
dum enim poteris, ubi, ut inquit Cornelius hic,*
lac vocat Apollonius faciliorem, suaviorem, &
*simpliciorem doctrinam de Christi humanitate
& gratia, ac redemptione; qualis convenit Cate-
chumeni: recente conversi, & adhuc carnalis
bius escam, id est, solidum eibam vocat perfectio-
rem, robustorem, & de aliis mysteriis do-
ctrinam, ut de DEO, de DEI spiritu, & spiritibus
de crucis sapientia, potentia, amore, &c.
Magistrorum enim doctrina proportionari debet
discipulorum capti.*

Objicis: ergo etiam nunc ita debent ista ab-
scondi, ut nec ad aures hæreticorum, nec etiam
fidelium nondum plenè instructorum perve-
niant: unde non solum erit inconveniens do-
ctrinas istas lingua vulgari circumferre, sed etiam
latine scribere, & præto committere, ideo
enim Nicolaus Papaæ in diximus *quaest. 1. proœm.*)
improbavit, quod Ioannes Scotus libros Areopagite
ex græco transtulit. Resp. Negando illationem,
non enim modò possimus, nec debemus
doctrinam istam occultare hæreticis jam contra-
eam toties oblatrannibus, imo potius prædicare,
& celebrare in eorum confusione, & despiciunt.
Nec etiam erit jam inconveniens omnibus Christi
fidelibus propalare, nec enim modo, ubi jam
fides latet, & firmas radices egit; ubi tot florent
Scholæ, Magistri, & Doctores potest esse pericu-
lum: nam novum debet videti, quod per tot
scula in cuiusque materna lingua cum magno
animarum profectu à pluribus Auctori bus pro-
mulgam agnoscimus: quod bene defendit in-
ter alios N. Nicolaus à JESU MARIA in sua *E-
lucidatione phrasium mysticæ Theolog. B. P. N. Joan.*
à Cruce p. 1. cap. 5. §. 2. & si forte unus vel alter
scandalum patiatur, non ideo debent ea luce pri-
vari alii innumeris, qui sanis oculis eam recipien-
tes, ad fastigium perfectionis attulani & assurgunt.

Nec tamen illico debent Magistri spirituales
per viam stani contemplationis ducere, nisi il-

los, quos jam sufficienter in sacris meditationibus, mortificationibus & virtutibus exercitos, vel jam non posse meditari, vel à DEO vocatos, & dispolitos competerint, juxta regulas passim traditas à Doctribus mysticis, quas retulimus in catena mystica quest. 7. & 8.

QVÆSTIO XIX.

Quenam sunt perfectiones, quas possumus de DEO affirmare, & quomodo?

DE hoc agit D. Dionsius ex professo in lib. de divin. nom. & in aliis, qui modo non extani, scilicet de divinis informationibus, & de symbolica Theologia, sed quia in hoc de Theologia mystica, ubi ea neganda & removenda de DEO docet, quæ per alias Theologias affirmantur, ideo prius necesse est cognoscere, quid affirmare possimus, ut sciamus, quid debeat negari, maximè cum in isto §. 2. dicat: DEO ut causa omnium ea omnia tribuenda sunt, quæ in naturis dicuntur.

Perfæctio igitur, vel est simpliciter simplex, vel secundum quid: perfæctio simpliciter simplex est illa, quæ potest inveniri sine ulla imperfectione, eo quod in suo conceptu imperfectionem non includat, licet aliunde secundum modum essendi, quem habet, in creaturis dicat imperfectionem. Unde solet definiti perfæctio, que in unoquoque melior est ipsa, quam non ipsa, & qualibet incomposita cum ipsa. Quod non intelligitur de unoquoque ente ut tale ens est, sed quatenus ens. Unde licet intelligere non sit melius, quam non intelligere respectu equi usque est, bener tamen quatenus ens est. Nec similiter intelligitur de quolibet supposito nature, sed de quolibet individuo: unde relationes divinas etiam ut distinctæ ab essentia, dicunt perfectionem infinitam, quia adhuc ut sic distinctæ includunt illam per modum transcendentis, cum non sit distinctione vii talis excludens, & exclusi, sed includentis, & inclusi, & ratiæ respectu suppositi Patris non est melior Filiatio, quam non Filiatio: est tamen melior in individuo Deitatis.

Perfæctio secundum quid illa est, quæ in suo conceptu numquam potest separari ab imperfectionibus, ut discurrere, vegetare, &c. Unde licet alicui enti determinato, v. g. homini melius & convenientius sit discurrere, vegetari, sentire, &c. quam oppositum. Non tamen enti ut sic, ac proinde nec Angelo, nec DEO conveniunt.

Sit ergo prima conclusio, omnes perfectiones simpliciter simplices secundum suum proprium conceptum denudatum ab imperfectionibus inveniuntur in DEO formaliter eminenter. Prob. Quia DEUS est ens omnibus modis perfectissimum: ergo non potest ei deesse aliqua perfæctio simpliciter talis: cum melius sit eam formaliter habere, quam non habere.

Ex quibus perfectionibus, licet à parte rei identificatis cum essentia divina, quæ pertinent ad essentiam, ut distinguuntur virtualiter à relationibus, & attributis, & sunt illæ, quæ in creaturis pertinent ad essentiam creaturæ substantialis, ut esse ens, & quæ directè ponuntur in predicamento substantiae, ut substantia, spiritus, intellectus, & hoc per modum actus purissimi. Aliæ

pertinent ad proprietates absolutas, seu attributa tantum negativa, quam affirmativa, ut infinitus, immensus, immutabilis, æternus, incomprehensibilis, invisibilis, ineffabilis, sapiens, volens, omnipotens, verus, bonus, unus, &c. Aliæ ad proprietates relativas, ut trinus, Pater, Filius, Spiritus sanctus. Aliæ quatenus est operativus ad extra respectu creaturarum, ut Creator, Gubernator, Conservator, &c. Quæ omnia de DEO possumus absolute affirmare & praedicare.

Secunda conclusio; Perfectiones secundum quid, seu quæ sunt determinatae ad aliquod genus, sive illæ sunt genericæ, sive specificæ, sive numericae, non reperiuntur in DEO formaliter, sed eminenter. Prob. quia si reperiuntur in DEO formaliter, esset in DEO aliqua imperfæctio, compositio, & potentialitas, & posset DEUS denominari leo, arbor, &c. quæ sunt absurdæ. Quod autem finit in eo eminenter, pater; quia DEUS ut causa equivoca omnium entium secundum omnia, que includunt, ac proinde quidquid est in illis, debet in DEO esse eminenter, & tamquam in causa.

Unde istæ perfectiones non dicuntur de DEO formaliter, & propriæ, sed metaphoricæ, & impropriæ, ratione alicujus perfectionis formalis, quæ aliquem habet analogiam, aut similitudinem cum tali creatura, sicut propter sapientiam alios illuminantem dicitur Sol, propter fortitudinem Leo, propter justitiam iusticiæ, propter misericordiam compati, &c.

Objecies, essentia solis, leonis, equi, &c. vel potest considerari secundum se, vel secundum modum essendi imperfectum, quem habet, ergo licet secundum modum istum essendi, quem habet extra DEUM, non sit in DEO formaliter, sed tantum virtualiter, & eminenter, secundum alium modum eminentiorem: atamen secundum se præcisè eadem est essentia numero, & specie erit formaliter in DEO. Relp. Aliquis ita sentire apud Ledesmarum de perfæct. divin. quest. 1. art. 1. Sed contraistat sententia tenenda est, ut magis conformis Concilio Lateranensi, quod citat Bannez i part. quest. 4. art. 2. dab. 2. concl. 3. damnanti propositionem conjunctam Almarici, quod omnem creaturæ in DEO formaliter & de eo formaliter dicantur. Unde argumentum tresp. si ponere falso in antecedenti, si intelligatur, quod essentia creaturæ possit de nudari ab omni imperfectione & potentialitate, cum necessario coacte genere & differentia, & alias imperfectionibus DEO respondentibus, quantumvis consideretur sine aliis, que haberet modo essendi non essentiales, & ideo neg. consequentiam.

Aliæ objectiones consulte omittimus, quæ sunt mere Scholasticae, & passim afferuntur auctoribus, tam Theologis, quam Metaphysicis. Possumusque videri apud nostrum Blasium à conceptione in metaphysica diff. 11. q. 1.

QUÆ-